

-kurtoazni prevod-

Centralna banka Bosne i Hercegovine

dr. Senad Softić, guverner

Sarajevo, 22.9.2017.

Konferencija „20 godina stabilnosti“

-govor dobrodošlice-

Vaše ekselencije,

Poštovani gosti,

Želim da vam poželim dobrodošlicu i zahvalim vam što ste prepoznali značaj godišnjice naše institucije.

Centralno bankarstvo u Bosni i Hercegovini ima istoriju mnogo dužu od 20 godina.

Međutim, Bosna i Hercegovina, kao suverena država, je osnovala svoju prvu Centralnu banku 1997. godine, a njen mandat da provodi monetarnu politiku u cijeloj zemlji u okviru aranžmana poznatog kao currency board bio je garantovan Ustavom.

Glavni cilj Centralne banke bio je i još uvijek je:

-da postigne i održava stabilnost domaće valute, konvertibilne marke, jedinog zakonskog sredstva plaćanja u Bosni i Hercegovini.

Taj zadatak je bio vrlo kompleksan, jer u to vrijeme u Bosni i Hercegovini su postojale četiri valute u upotrebi.

Ustavom je bilo definisano da će se prvo Upravno vijeće sastojati od guvernera kojeg imenuje Međunarodni monetarni fond u konsultaciji s Predsjedništvom i tri člana koje imenuje Predsjedništvo.

Takođe, zbog specifičnih okolnosti uspostavljanja Centralne banke, bilo je određeno da prvi guverner neće biti državljanin Bosne i Hercegovine ili bilo koje susjedne zemlje. U narednim godinama razvoja Centralne banke, uočljive su tri faze.

Osnovne funkcije Centralne banke, definisane zakonom, su uspostavljene do 2000. godine.

Od 11. augusta 1997. godine sve cijene i plaćanja su bili izraženi u konvertibilnim markama.

Od početka 1999. godine, konvertibilna marka je bila jedino zakonsko sredstvo plaćanja u unutrašnjem platnom prometu, što je bilo podržano modernim platnim sistemima u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, koji su uspostavljeni 2000. godine.

Tokom ovog vremena, Centralna banka se razvijala i proširivala mrežu organizacionih jedinica u Sarajevu, Mostaru, Banjoj Luci, Brčkom i na Palama.

U narednih deset godina, fokus je bio na jačanju finansijskog sistema i makroekonomske stabilnosti.

Od samog početka, prepoznali smo značaj i razvijali smo makroekonomsku statistiku, mnogo prije drugih institucija u zemlji.

Posmatrajući makroekonomsku statistiku kao javno dobro, i stalno se prilagođavajući međunarodnim standardima, uspjeli smo da osiguramo međunarodni značaj naše zemlje.

Koristeći mehanizam koordinacije bankarske supervizije, uspjeli smo da konsolidujemo podatke entitetskih Agencija za bankarstvo, izvještavajući o pokazateljima finansijskog zdravlja za cijeli bankarski sistem.

Nekoliko godina kasnije, ove aktivnosti su donijele sljedeće rezultate:

- stalno nadgledanje sistemskih rizika putem Stalnog komiteta za finansijsku stabilnost, kojim predsjedava Centralna banka,

- redovne makroekonomske testove na stres, i

- potpisane memorandume o razumijevanju i saradnji s regulatornim institucijama iz zemalja porijekla bankarskih grupa koje su aktivne u Bosni i Hercegovini.

Takođe smo uspostavili Centralni registar kredita, koji pomaže bankama da upravljaju rizicima, imajući uvid u kreditnu istoriju klijenata u cijeloj zemlji.

Naše gotovinske operacije su bile ozbiljno testirane u oktobru 2008. godine, kada su, u napadu panike, u samo nekoliko dana, građani podigli značajne iznose depozita iz banaka. Zahvaljujući brznoj reakciji, obezbijedili smo dovoljno strane valute, uglavnom eura, čime smo potvrdili punu pokrivenost konvertibilne marke.

Proteklih godina, u toku treće faze, Centralna banka ima sve istaknutiju ulogu u ispunjavanju međunarodnih obaveza naše zemlje.

U toku ovog perioda, nastavljamo da jačamo naše funkcije i resurse.

Pored redovnih publikacija, pripremamo i druge analitičke publikacije, kao što je Ocjena ECB-a o finansijskoj stabilnosti za zemlje kandidate i potencijalne kandidate za EU.

Imamo predstavnike u mnogim radnim grupama i institucijama na lokalnom i međunarodnom nivou, naročito za evropske integracije, kao na primjer, obezbjeđivanje odgovora za upitnik Evropske komisije.

Kroz intenzivnu saradnju između Centralne banke i partnerskih institucija, kao što je Evropska centralna banka, radimo na:

- implementaciji novih pravila i politika,

- izmjeni naših praksi i

- obuci našeg osoblja u skladu s evropskim standardima.

To doprinosi razvoju kulture koja će pomoći cijelom društvu da prepozna nezavisnost Centralne banke kao javni interes.

Takođe, veoma cijenimo podršku Međunarodnog monetarnog fonda koji je imao ključnu ulogu u uspostavljanju Centralne banke, prije dvadeset godina.

Očekujemo da će se ova podrška nastaviti u budućnosti, naročito u aktivnostima koje imaju za cilj jačanje bankarskog sistema u Bosni i Hercegovini.

Takođe cijenimo dragocjenu podršku u toku ovog perioda koju smo dobili iz Kancelarije visokog predstavnika u Bosni i Hercegovini i institucija kao što su Svjetska banka, USAID, GIZ i druge, u značajnim projektima koje smo implementirali zajedno.

U budućnosti, Centralna banka će nastaviti sa svojom misijom:

- da se usklađuje sa standardima EU,
- da modernizuje i poboljšava svoj rad, platne sisteme, trezorske poslove,
- da povećava institucionalni kvalitet, primjenjujući najbolje prakse i iskustva drugih, potpuno razvijenih centralnih banaka.

Na kraju, dozvolite mi da kažem da sam ponosan što je Centralna banka potpuno nezavisna, kredibilna i transparentna centralna banka, koja predstavlja sidro makroekonomske stabilnosti u zemlji.

U kompleksnoj stvarnosti Bosne i Hercegovine, za sve ove godine, jedna stvar je bila sigurna: vrijednost konvertibilne marke, izražena u eurima, nikada nije dovedena u pitanje.

Takođe, moram naglasiti da je rad ove institucije uspješan zahvaljući njenim ljudskim resursima.

Veoma stručni službenici su bili posvećeni razvijanju ove institucije i postizanju rezultata na koje smo danas ponosni.

Uspjesi koje smo postigli u proteklih dvadeset godina i naš doprinos društvu kojem služimo su ostvareni u velikoj mjeri zahvaljujući povjerenju koje Centralna banka uživa.

Zbog toga,

- drage kolege,
- predstavnici vlade i prijatelji,
- predstavnici medija koji su profesionalno izvještavali o našem radu:

Hvala vam za vašu podršku koju ste uvijek pružali Centralnoj banci i njenim ciljevima!

Upravno vijeće, Uprava i službenici Centralne banke će nastaviti da rade na način koji zaslužuje vaše povjerenje.

Hvala vam još jednom što zajedno s nama obilježavate ovu značajnu godišnjicu.

Želimo vam ugodan boravak u Sarajevu i Bosni i Hercegovini.